

NORGES STATSBANER

NORDLANDSBANEN

Avdelingsingeniøren

16. avdeling

Med svar bes oppgitt:

I.-nr

BR/MM.

Finneid, den 2. november 1944.

Til Geoteknisk kontor,
Statsbanene,
O s l o.

Jernbaneverket

Dokumentnummer:

UB.109036-000

Rev:

000

En har 1/11 1944 tatt prøver fra 3 forskjellige myrer i Fauske herred som en mener kan komme i betraktning ved en eventuell igangsettelse av torvbuntnfabrikasjon. Prøvene er lagt ned i blikkbokser á 1 liter og overbundet med 4-dobbelt godt papir. Prøvene har en forsøkt å legge ned i samme tilstand som de blev tatt ut av myra. For øvrig henvises til merkingen av hver enkelt boks.

En tillater sig i denne anledning å bed Geoteknisk kontor om å undersøke de tilsendte prøver og sende resultatet av undersøkelsen til Generaldirektøren, Overingeniøren for Nordlandsbanen Mo-Bodø, samt Nordlandsbanen 16. avdeling, Finneid.

En liste over de tilsendte prøver vedlegges.

./.

Meavig

Prøvene mottatt først 2/12-44.

5.4.

Liste over innsendte myrprøver.

=====

Fauskemyra.

=====

Prøvested I (ved 16. avdelings torvtak ca 150 m fra jernbanelinjen
tatt 3 prøver i 0,30 m, 1,0 m, og 1,75 m under overflaten.

Prøvested II(ved 16. avdelings torvtak ca 220 m fra jernbanelinjen
tatt 3 prøver i 0,30 m, 1,0 m, og 2,0 m under overflaten.

Stemlandsmyra.

=====

Prøvested I (ved 16. avdelings torvtak)
tatt 3 prøver i 0,30 m, 1,0 m og 1,75 m under overflaten.

Prøvested II (søndre ende av myra ved riksvegen)
tatt 2 prøver i 0,2 m og 1,0 m under overflaten.

Løkkåsmyra.

=====

Prøvested I (søndre ende av myra, ca 200 m fra torvsjø).
tatt 2 prøver i 0,2 m og 1,0 m under overflaten.

Prøvested II (ca 100 m vest for prøvested I)
tatt 2 prøver i 0,30 m og 1,0 m under overfalten.

N. S. B.
GEOTEKNISK KONTOR

Undersökelse av torvprøver fra Mo - Bodöbanen.

Vedr. masseutskifting.

Gk 1006.

Inkluderte prøver: 1) utvikkelt, hardere en noe av. statorv
18/9-45 2) endre noe hardere
3) som fig., utvikkelt, ikke fuktbar
4) som 1) og brukbart fuktbar materiale.
5) Utviklet fuktbar materiale, vanlig.
6) Bra fuktbar materiale

Fra avdelingsingeniøren for 16. avdeling er innkommet brev datert 2. november 1944 med fortegnelse over ialt 15 opptatte torvprøver fra Fauskemyra, Stemlandsmyra og Lökkåmyra. Prøvene kom frem hit 2/12.44.

Prøvene er besiktiget og mikroskopert, desuten er omdannelsesgraden bestemt etter von Posts 10-delte skala. Grad H-1 betegner helt uomdannet torv og grad H 10 betegner fullstendig omdannet torv. H 1 - 3 gir bra torvströ, H 4 brukbart strö, men med liten oppsugningsevne. H 5 ligger på overgangen til brenntorv. Fra H 6 og oppover stiger torvens verdi som brenntorv. Som strötorv kommer bare mosetorv i betraktning, men metoden er brukt også for gressmyrtorv.

Prøvene er undersøkt med følgende resultat:

Myr	Lab-nr.	Sted	Prøvedybde	Omdannelsesgrad	Torvart
Fauskemyra	82/108	Prøvested I	0,30 m	H 3	Gressmyrtorv, ubetydelig kvitmostorv.
	83/102	"	1,00 "	H 3	Gressmyrtorv
	4) 84/108	"	1,75 "	H 3-H 4	Gressmyrtorv m/endel kvitmosemyrtorv.
	5) 85/108	Prøvested II	0,30 "	Ca. H 3	Gressmyrtorv og kvitmose
	1) 86/108	"	1,00 "	H ₃ - H ₄	Kvitmosetorv og gressmyrtorv.
	3) 87/108	"	2,00 "	Ca. H ₅	Gressmyrtorv, endel sterkt destruert kvitmosetorv.
Stemlandsmyra.	88/108	Prøvested I	0,30 "	H ₂	Kvitmosetorv, gressmyrtorvholdig.
	89/108	"	1,00 "	H ₆ -H ₇	Gressmyrtorv
	90/108	90/108	1,75 "	Ca. H ₈	Gress- og skogmyrtorv
	91/108	Prøvested II	0,20 "	H ₃	Kvitmosetorv
	2) 92/108	"	1,00 "	H ₄	Gress- og skogmyrtorv
Lökkåmyra.	93/108	Prøvested I	0,20 "	H ₃	Lyngmyr m/kvitmosetorv
	6) 94/108	"	1,00 "	H ₃	Gressmyr, litt kvitmosetorv.
	95/108	Prøvested II	0,30 "	H ₃	Gress-, lyng- og skogmyrtorv.
	96/108	"	1,00 "	H ₇	Gressmyr m/kvitmoserester

Fauskemyra. Prøvested I ved 16 avdelings torvtak, ca. 150 m fra jernbanelinjen.

Prøvested II ved 16 avdelings torvtak.

Stemlands- Prøvested I ved 16. avdelings torvtak

myra. Prøvested II i søndre ende av myra ved riksveien.

Lökkåsmyra. Prøvested I i søndre ende av myra, ca 200 m fra torvsjø

Prøvested II Ca. 100 m vest for prøvested I.

Av tabellen går det frem at Fauskemyra helt overveiende består av gressmyrtorv som er forholdsvis lite omdannet.

Stemlandsmyra har øverst et ganske tynt lag av lite omdannet kvitmosetorv (strøtorv) og derunder gressmyrtorv av typisk brenntorvkarakter.

Lökkåsmyra består overveiende av gressmyrtorv og får allerede i et dyp av 1,0 m brenntorvkarakter (prøvested II).

Med hensyn på hvilke torvslag som bør foretrekkes som ifyllingsmateriale i trauet har man fortiden ikke mange sikre holdpunkter, idet man fra linjen bare har erfaring for kvitmosetorv. Erfaringene med kvitmosetorv er som bekjent ^{gode} både hva isoleringsevne og holdbarhet angår. Det er imidlertid all grunn til å tro at også gressmyrtorv vil gi en fullt brukbar isoleringsmatte og når gressmyren først har vært tørket vil den også bli et tettere og fastere underlag enn kvitmosetorven.

Forskjellige torvslag er fortiden under prøvning med hensyn på varmetekniske konstanter på Norges Tekniske Høgskoles Varmekraftlaboratorium og disse forsøk skal forhåpentlig gi beskjed om isoleringsevnen.

Med hensyn på holdbarhet i linjen (mot formolding) kan det anføres at kvitmosetorv er fattig på uorganisk næringsstoff, f. eks. kalk, og derfor gir en dårlig grobunn for mikroorganismer. Dette peker i den retning at kvitmosetorv er mere motstandsdyktig mot formolding enn de næringsrikere torvslag. Kvitmosetorven trenger kortere tid for å bli tørr, noe som antakelig spiller en rolle spesielt for strøk med kort sommer. Endelig gir den fibrede kvitmosetorven den beste sammenheng i buntene, slik at spillmateriale under frakt og håndtering er minimalt.

Inntil nyere erfaringsmateriale eller opplysninger kommer frem bør som masseutskiftingsmateriale foretrekkes kvitmosetorv (strøtorv). Det er antakelig bare heldig at kvitmosetorven er litt mørk, idet buntmaterialet da blir tettere og fastere.

I alt foreligger det nå undersøkelser av prøver for 6 myrer på Mo - Bodöbanen, nemlig:

III

"Stormyra" Botn i Saltdal

Stupfossen torvtak Km. 33,70

Gk. 1004

Almli " " 29,00

Fauskemyra

Stemlandsmyra

Gk. 1006

Lökkåsmyra

Av disse myrene inneholder Stupfossen torvtak og Almli torvtak kvitmosetorv av utmerket kvalitet for pressing av bunter til isoleringsmatte. De øvrige undersøkte myrer er gresstorvmyrer og av disse igjen har Fauskemyra det best skikkede materiale.

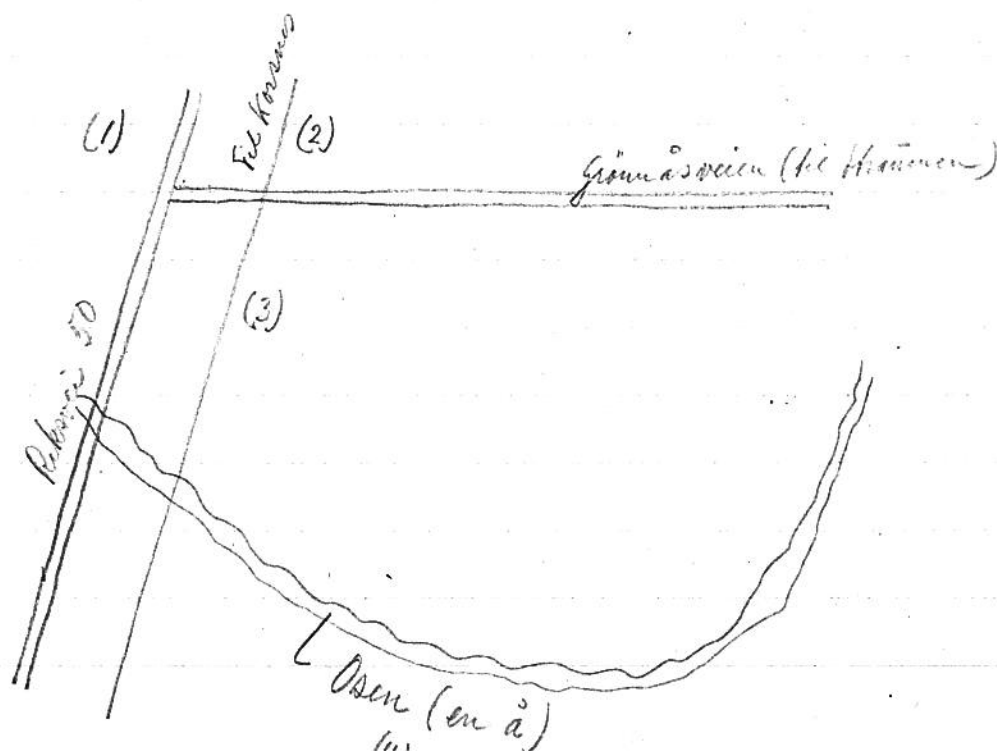
Oslo 15/12.1944.

H. Skarum Lang.

Befaring Fänskenya, syd. västra del
20/8-46.

Se redogörelse notat för färderna A till
H. og Översiktskarta MB b.a 1822 (Gk. 312)
Hela den sydöstra delen är en gräsmä-
ng som regel 1.2 à 1.5 m djup. Botten
består av fint kvartsslag 0.3 à 0.7 m
og härmed grästod som är ganska
bra förväntat. Överall sticker det fram-
träd og skadedig för dyrkingen kantas
muretskän tillbak. Fältet anses ikke
hjemt för anlägg av järn för järnbanen.

Befaring Fänskenya, den östliga
del, från östsidan ut riksväg 50.
21/8-46.

Tok oppover riksvei 50 m. til til Kriplingsosen, fel. ca. 900 (F-K)

(1) På vestre side av riksv. 50 er det støkket 1,5 m. Gress 0,75 m. lite for-
mildet grasstov, noe firket, dybere
brennstov.

(2) Tar så istov Grønåsveien til
linjen fel. ca. 900. På nordsiden av
Grønåsveien i linjegrøft 0,4 m. ufor-
mildet mosestov og herunder støkket
firket ristov, godt brennstovmateriale.
til minst 1,0 m.

(3) Vokstaktig del sammen på sydsiden
av Grønåsveien, brukbart til 1,0 m.
På østre side av linjen er det et felt
auslagssis 250 x 250 m (60 m²) med gode
avløpsmuligheter til osen, og dette feltet
er brukbart ut.

(4) Også brukbart materiale (brennstov)
på sydsiden av osen, sammen grunderne
myr.

Sidenfor en annen os som krysser
linjen ved fel. 862 er det meget brukbar
mosestov til 1,5 m, minst. Og pga
kvaliteten å se på noe bakover i linjen
Det er et langstrakt felt mellom jern-
banen og riksveien, sikkert 200 x 400 m
som kan være brukbart. Dette feltet
ligger jo forøvrigt i direkte tilknytning

til de fremstillede felter, bare adskilt
ved søen.

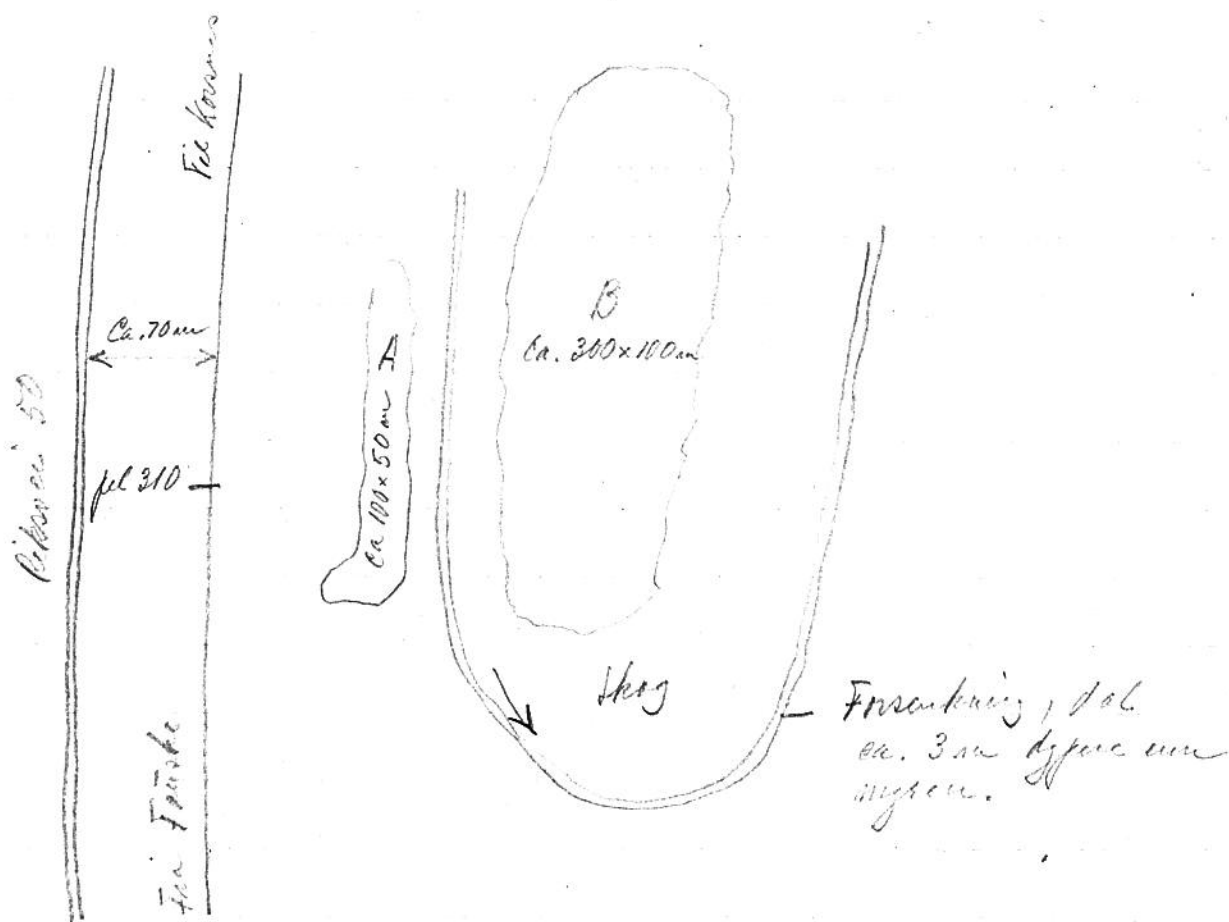
Her er altså nok brækkbar myr
til buntmateriale. Men det er temmelig
lidt lang vej til Færke - Bødb.
(ca 8 km fra Færke st.)

Omr. fel 790 går linjen bare
50 m fra søveien. På søsiden er
linjen lange nord- og sydmyr. I linje-
grøften 10 m meget brækkbar lav. Kan
nok løses istov. Se brækkbar tv.

Ved fel 705 er det oplyst, at
der findes dykningsfelter som her
stikker sig søover. Knap av interesse.

Færkeningsa, felt nr 310 (F-K)

Felt A er 100x50 m er del samme som vi tidligere har undersøkt før (gt 1006) gode kvitunseprøver. Her har Mo-Berleb tatt prøv. Her er 1.5 m helt overvokst kvitunsesten middels forvædet. Kanskje vel 2.0 m i et fast bakke. Der er litt mer enn 1 m i et her er vel 3.0 m. dyp.

Det like høyliggende parti B er del også støkket i, og her kan man se med at er i et 1 m er meget faste, hovedsakelig kvitunse. Etter overflaten i dønne og under grunne støkkprøver kan en regne med nyttbart areal til bunter på 310x100 m = 30 mål. faste, faste.

også mere i nordlig retning, men det ser
 ud efter overflaten som om der har mere
 græsstrøkarakter. Sædvanligvis vokser det skog.
 Kan vel bli mere fremtødt for vel å se
 lidt dybt i myra. Endelig fibret skog eller
 græsstrø kommer inn.

Der måles opp og undersøkes nærmere
 ved boring.

Fårskemyra pt 230 (F-K)

Ligningen har ca 100 m fra riksvann.
 Går derfor ligningen et meget stort areal. Like
 ved ligningen bare 10 m til fast bakke, muligens
 dybere mye lenger østover. Kall somværende
 græsstrømyr, men på lite fremtødt at
 den forse klumpen på vestend ser ut
 som mosetorv. Ligger som brukbart
 brennstoffmateriale. Det er tatt in dyb (2 m)
 grøft ned i fastbakken like ist for
 ligningen. Dette må vel være for bevidst
 til dyrkning.

Feltene ligger sør nakk man
 ikke på denne befaringen

Renskrevet 3/3-46

S.M.